

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه پیام نور
دانشکده علوم انسانی
مرکز تهران

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد
در رشته حقوق بین الملل

عنوان پایان نامه:

بسته پیشنهادی صندوق بین المللی پول راجع به پرداخت مالیات
کشورهای عضو به صندوق و دیدگاه ایران در این زمینه

علی مومنی

استاد راهنما: دکتر حاتم صادقی زیازی

استاد مشاور: دکتر پروین محمدی

فروردین ۱۳۹۱

اینجانب **علی مومنی** دانشجوی ورودی سال **۱۳۸۶** مقطع کارشناسی ارشد رشته **حقوق بین الملل** گواهی می نمایم چنانچه در پایان نامه خود از فکر، ایده و نوشته دیگری بهره گرفته ام با نقل قول مستقیم یا غیر مستقیم منبع و ماخذ آن را نیز در جای مناسب ذکر کرده ام. بدیهی است مسئولیت تمامی مطالبی که نقل قول دیگران نباشد بر عهده خویش می دانم و جوابگوی آن خواهم بود.

دانشجو تأیید می نماید که مطالب مندرج در این پایان نامه (رساله) نتیجه تحقیقات خودش می باشد و در صورت استفاده از نتایج دیگران مرجع آن را ذکر نموده است.

نام و نام خانوادگی دانشجو
تاریخ و امضاء

اینجانب **علی مومنی** دانشجوی ورودی سال **۱۳۸۶** مقطع کارشناسی ارشد رشته گواهی می نمایم چنانچه براساس مطالب پایان نامه خود اقدام به انتشار مقاله، کتاب نمایم ضمن مطلع نمودن استاد راهنما، با نظر ایشان نسبت به نشر مقاله، کتاب، و ... و به صورت مشترک و با ذکر نام استاد راهنما مبادرت نمایم.

نام و نام خانوادگی دانشجو
تاریخ و امضاء

کلیه حقوق مادی مترتب از نتایج مطالعات، آزمایشات و نوآوری ناشی از تحقیق موضوع این پایان نامه متعلق به دانشگاه پیام نور می باشد.

مهرماه ۱۳۹۱

تقدیم به:

پیشگاه با عظمت صاحب الامر حضرت حجت (عج) و پدر و مادر عزیزم
که وجود و رشد و نمو خود را مدیون آنها هستم.

با سپاس فراوان از:
همسر عزیزم ، خواهران دلبندم و جناب آقای دکتر حاتم صادقی زیازی که صبورانه مرا
در تدوین این پایان نامه تشویق کردند.

چکیده:

صندوق بین المللی پول در کنفرانس برتون وودز در سال ۱۹۴۴ با هدف نظارت بر تبادل ارزی و ایجاد روابط عادلانه در نظام بازرگانی و مالی جهانی و نهایت به منظور برقراری یک تعادل مناسب برای امور مالی کشور جهان تاسیس گردید.

صندوق از ابتدای دهه های ۶۰ و ۷۰ خود را در مقابل موقعیتی خاص یافت که در آن تعداد بی شماری دولت های ملی کوچک و در حال توسعه ، اغلب زیر حکومت های بی ثبات ، پول هایی هرچه بی ارزش تر و بی ثبات تر وشکننده تر مناسبات مالی هرچه بی نظم تری را در جهان برقرار می کردند .

از این روی، "سیاستهای مالیاتی" که در کشورهای در حال توسعه بخش مهمی از سیاستهای توسعه را تشکیل می دهند، در برنامه دراز مدت این صندوق درج شد. صندوق پیشنهادات اصلی خویش در این رابطه را در قالب یک "بسته اصلاحات مالیاتی" که متمرکز بر قوانین مشروط، کمکهای فنی و بررسی فعالیتهای مالی کشورهای عضو در دو دهه اخیر بوده است، ارایه نمود. این بسته پیشنهادی توجه خاصی را به افزایش در آمد کشورها معطوف نموده است و هدف نهایی آن کاهش کسر بودجه و بدهی های کشورهاست . از آنجا که ایران نیز به عنوان یکی از اعضای این صندوق می باشد، در رابطه با کارآمدی این بسته و نقاط ضعف و قوت آن دارای دیدگاه های خاص خود می باشد که در این تحقیق به این مسئله تمرکز خواهیم نمود. اعتقاد برخی از محققان بر این است که مقررات مالیاتی مطروحه در بسته پیشنهادی صندوق تا اندازه ای سخت و خشک است و از نواقصی برخوردار می باشد. برخی ها در مورد معیارهای ارزیابی مالیات ایراد گرفته اند و از لحاظ ادبیات مالی آنرا دارای نقص دانسته اند. برخی دیگر از لحاظ منابع تامین کمکهای فنی به کشورهای عضو این ایراد را مطرح نمودند که صندوق از برخی از کشورها (مثل ژاپن) برای تامین کارشناسان متخصص در این زمینه استفاده کرده و حجم زیادی از هزینه های مربوط را به عنوان دستمزد به این کارشناسان داده است. همچنین در رابطه با عادلانه بودن مقررات صندوق نیز بحثهایی وجود دارد.

کلید واژگان: صندوق بین المللی پول، بسته پیشنهادی، مالیات، کشورهای عضو، ایران.

فهرست مطالب

مقدمه.....	۱
بخش اول- کلیات.....	۹
فصل اول- کلیات صندوق بین المللی پول.....	۱۰
مبحث اول- تاریخچه، لزوم و تعریف صندوق بین المللی پول.....	۱۰
گفتار اول- تاریخچه	۱۰
گفتار دوم- تعریف و لزوم شکل گیری صندوق بین المللی پول.....	۱۵
بند اول- تعریف صندوق.....	۱۵
بند دوم- لزوم شکل گیری صندوق	۲۱
مبحث دوم- ساختار، اهداف و وظایف صندوق بین المللی پول.....	۲۱
گفتار اول- ساختار و اهداف صندوق	۲۱
بند اول- ساختار صندوق.....	۲۱
بند دوم- اهداف صندوق.....	۲۵
گفتار دوم- وظایف صندوق.....	۲۸
بنداول- اعمال نظارت.....	۲۹
الف- نظارت های کشوری.....	۳۱
ب- نظارت های جهانی.....	۳۲
ج- نظارت های منطقه‌ای.....	۳۲
بنددوم- اعطای وام.....	۳۳
بند سوم- ارایه کمک‌های فنی و آموزشی.....	۳۵
مبحث سوم- عضویت در صندوق بین المللی پول.....	۳۷
عضویت ایران در صندوق.....	۴۰
فصل دوم- کلیات بسته پیشنهادی	۴۲

- ۴۲.....مبحث اول- تاریخچه بسته پیشنهادی.....
- ۴۲.....گفتار اول - بسته پیشنهادی و سیر تحولات برتن وودز.....
- ۴۶.....گفتار دوم- بسته پیشنهادی و تحولات پولی بین المللی بعد از کنفرانس برتن وودز.....
- ۵۴.....گفتار سوم- بسته پیشنهادی و نظام پولی حاضر.....
- ۶۸.....مبحث دوم- مبانی بسته پیشنهادی.....
- گفتار اول- بحران بدهی ها و نقش صندوق در تحولات اقتصادی بین المللی(تمهیدات مالی
صندوق).....
- ۶۸.....گفتار دوم - آزاد سازی تجارت و سیاستهای صندوق(تاکید بر نقش آمریکا در بحرانهای
اقتصادی).....
- ۷۸.....گفتار سوم- افزایش مالیات بر صندوقهای بیمه و کشورهای عضو صندوق.....
- ۹۲.....مبحث سوم- حمایت های اجرایی صندوق در بسته پیشنهادی .....
- ۹۴.....
- بخش دوم- قواعد حاکم بر پرداخت مالیات کشورهای عضو صندوق و دیدگاه ایران.....
- ۹۹.....
- فصل اول- قواعد و مقررات مندرج در رابطه با پرداخت مالیات در بسته پیشنهادی.....
- ۱۰۰.....
- مبحث اول- فعالیت های صندوق بین المللی پول در رابطه با بسته پیشنهادی.....
- ۱۰۰.....
- مبحث دوم- محتوای مقررات مندرج در بسته پیشنهادی در رابطه با پرداخت مالیات .....
- ۱۰۴.....
- گفتار اول- موضوع در آمد در رابطه با اخذ مالیات در بسته پیشنهادی .....
- ۱۰۷.....
- گفتار دوم- سیاست های مالیاتی مندرج در رابطه با پرداخت مالیات در بسته پیشنهادی .....
- ۱۰۸.....
- گفتار سوم- سیاست های اداری مندرج در رابطه پرداخت مالیات در بسته پیشنهادی .....
- ۱۱۱.....
- گفتار چهارم- روش های اجرایی مندرج در رابطه پرداخت مالیات در بسته پیشنهادی .....
- ۱۱۵.....
- گفتار پنجم- کمک های فنی تخصصی در رابطه پرداخت مالیات در بسته پیشنهادی .....
- ۱۱۶.....
- گفتار ششم- عادلانه بودن مقررات بسته پیشنهادی .....
- ۱۱۸.....
- گفتار هفتم- بسته پیشنهادی از لحاظ امورداخلی کشور ها .....
- ۱۲۰.....
- گفتار هشتم- - بسته پیشنهادی از لحاظ امور بین المللی .....
- ۱۲۱.....
- فصل دوم- ایران و بسته پیشنهادی.....
- ۱۲۸.....

مبحث اول- تحلیل صندوق در خصوص سیاستهای مالیاتی ایران..... ۱۲۸

مبحث دوم- دیدگاه ایران در رابطه با بسته پیشنهادی..... ۱۴۵

نتیجه گیری و پیشنهادات..... ۱۵۶

منابع..... ۱۷۷

فهرست جداول

صفحه	نام جدول
۱۰۵	جدول الف - نسبت نرخ مالیات به GDP در کشورهای جهان
۱۲۳	جدول ب - میزان نرخ مالیات بر ارزش افزوده در کشورهای OECD
۱۲۵	جدول ج - میزان توزیع درآمد و عادلانه بودن سیاست مالیاتی
۱۳۲	جدول د- نرخهای مالیات بر ارزش افزوده در برخی کشورهای جهان

مقدمه

بیان مسئله:

اصلاحات مالیاتی در سطح جهانی از جمله اهداف اصلی اقتصادی بوده اند که از زمان جنگ دوم جهانی به بعد مورد توجه جامعه بین المللی قرار گرفته بودند و از اوایل دهه ۱۹۸۰ صندوق بین المللی پول این مسئله را در دستور کار خود قرار داده بود. به همین جهت برای گذار از یک اقتصاد بسته به اقتصاد بازار خصوصا در ۲۵ سال گذشته این مسئله خصوصا برای کشورهای در حال توسعه مورد توجه جامعه بین المللی قرار گرفته است و صندوق بین المللی پول به همراه بانک جهانی مسئولیت برنامه ریزی و طراحی بسته پیشنهادی پرداخت مالیات کشورهای عضو را خصوصا برای کشورهای در حال توسعه برعهده گرفتند .

دکتر سید شمس الدین حسینی وزیر امور اقتصاد و دارایی ایران بیان می دارد که نظام مالی و پولی به عنوان شریان اصلی انتشار نقدینگی آسیب پذیری می باشد و بسیاری از نخبگان نسبت به ضعف ساختاری این نظام اذعان دارند که رابطه میان بخش واقعی و فعالیت اقتصادی با بخش مالی را نادیده می گیرد.^۱

۱-خبرگزاری فارس، شماره خبر ۸۹۰۷۱۹۱۰۲۱، تاریخ ۸۹/۷/۱۷ ساعت: ۱۴:۰۸: دسترسی در:

www.farsnews.com/newstext.php?nn=8907191021

همچنین: سیاست روز، کد مطلب: ۸۹، ۱۵:۴۰/۷/۵۰۹۵۷، ۱۷، دسترسی در:

<http://siasatrooz.ir/vdcfe1dt.w6dxtagiww.html>

بنیان های نظام بانکی و اقتصادی اسلامی که بر پایه ارزش کار و تولید قرار دارد بیش از گذشته توجه نهادها و بانک های بین المللی را به خود جلب کرده است. نکته مهم آن است که محصولات مالی بانک جهانی و صندوق بین المللی پول با انطباق بیشتر با مالیه و بانکداری اسلامی در آینده نزدیک در اختیار کشورهای عضو قرار گیرند. ایران به عنوان عضو مؤسس بانک جهانی و صندوق بین المللی پول از برنامه جاری افزایش حقوق رأی دهی کشورهای در حال توسعه در این دو نهاد استقبال می کند و معتقد است که نقش و سهم کشورهای در حال ظهور در طراحی سیاست های این نهادها باید بیشتر از آن چیزی باشد که در این برنامه در نظر گرفته شده است. حسینی معتقد است اقداماتی که تاکنون انجام گرفته است در جهت صحیح قرار داشته اند. در واقع کشور ایران آمادگی خود را برای مشارکت کامل در ساختار بندی مجدد حقوق رای با ابراز تمایلش برای کمک مالی در این خصوص اعلام داشته است.

فعالیت صندوق بین المللی پول در رابطه با امور مالیاتی شامل مواردی از قبیل: ”جمع آوری اندازه گیری و ارزیابی سیستم مالیاتی و اطلاعات مربوط به درآمدهای ناشی از آن در کشورهای عضو، تجزیه و تحلیل و بررسی سیاستهای مالیاتی کشورها و انتشار آنها، تعیین اهداف اقتصادی کلان در رابطه با کسری بودجه و در آمد مالیاتی در کشورها، تهیه وام به همراه برقراری مقرراتی جهت انجام اصلاحات نظام مالیاتی، ارایه همکاری های فنی و آموزش در رابطه با قوانین مالیاتی و ادارات مالیاتی در کشورهای عضو“ می باشد. به عبارت دیگر صندوق بین المللی پول توانسته است با ارایه راهکارهای علمی نقش مهمی را در سیاست گذاری های بین المللی در رابطه با نظام مالیاتی کشورهای عضو ایفا نماید و در تعیین محتوای مناسب سیستم مالیاتی بسته های مفیدی را برای کشورهای عضو ارایه نماید.

نکته ای که حایز اهمیت است این است که صندوق بین المللی پول در مسئله مالیات و اصلاحات آن در بسته پیشنهادی خویش، به مالیات به عنوان یک عامل کار آمد اقتصادی و

افزایش در آمد کشورهای عضو توجه می نماید و اگرچه از بعضی ابعاد ممکن است این مسئله برای رهبران کشورها جنبه سیاسی پیدا نماید، ولی صندوق بین المللی پول همواره از دیدگاه مالی آن را مورد توجه قرار داده است. به عبارت دیگر صندوق معتقد است که بسته پیشنهادی مورد نظر بخشی از سیاست مالی کشورها را تشکیل می دهد که هدف اصلی آن توزیع مناسب درآمدها و برقراری عدالت اقتصادی در سطح بین المللی و همچنین تثبیت یک نظام عادلانه بین کشورهای وام دهنده و وام گیرنده می باشد. با این وجود دیدگاه های گوناگونی در رابطه با کار آمد بودن این بسته پیشنهادی توسط کشورهای مختلف عضو مطرح شده است برخی از محققین معتقدند که صندوق بین المللی پول توانسته است پیشنهادات مناسبی را در رابطه با آموزش مالیات دهندگان ، شناسایی مشکلات و موانع محاسبه و دریافت مالیات، اعمال مشوق ها و تنبیهات مربوط در قالب بسته پیشنهادی خویش ارائه نماید.

همچنین صندوق توانسته است برای بخش های مختلف اقتصادی آستانه ای را برای پرداخت مالیات تعریف نموده از بانکها برای دریافت مالیات کمک بگیرد. با این وجود مشکلاتی در رابطه با رابطه بین مالیات دهندگان و منابع اخذ مالیات وجود دارند که باید به آنها پرداخته شود. در برخی از کشورها از تاسیس "پلیس مالیاتی" نام برده شده است که استفاده از آنها در کشورهای دیگر مورد استقبال نبوده است. از این رو اعتقاد برخی از محققان بر این است که مقررات مالیاتی مطروحه در بسته پیشنهادی صندوق بین المللی پول تا اندازه ای سخت و خشک است و از نواقص برخوردار می باشد. برخی ها در مورد معیارهای ارزیابی مالیات ایراد گرفته اند و از لحاظ ادبیات مالی آنرا دارای نقص دانسته اند.

برخی دیگر از لحاظ منابع تامین کمکهای فنی به کشورهای عضو این ایراد را مطرح نمودند که صندوق از برخی از کشورها (مثل ژاپن) برای تامین کارشناسان متخصص در این زمینه استفاده کرده و حجم زیادی از هزینه های مربوط را به عنوان دستمزد به این کارشناسان

داده است. همچنین در رابطه با عادلانه بودن مقررات صندوق نیز بحثهایی وجود دارد. از آنجایی که ایران نیز به عنوان یکی از کشورهای عضو صندوق بین المللی پول می باشد در این موارد دیدگاه هایی دارد که در این تحقیق با ذکر مدارک و مستندات موجود به آن خواهیم پرداخت.

سوالات تحقیق:

با توجه به موضوع پایا ن نامه سوالات زیر مطرح میشود که در متن تحقیق به آنها

پاسخ خواهیم داد:

سوال اصلی:

قواعد حاکم بر نحوه پرداخت مالیات کشورهای عضو صندوق بین المللی پول

چیست؟

سوالات فرعی:

۱- آیا قوانین بسته پیشنهادی از لحاظ تامین در آمد و رفع مشکلات مالی کشورها

کارآمد هستند؟

۲- اجرای قوانین و نقاط قوت و ضعف آن چگونه است؟

۳- دیدگاه ایران در رابطه با قوانین مطروحه در بسته پیشنهادی از سوی صندوق بین

المللی پول در مورد پرداخت مالیات چگونه است؟

فرضیات تحقیق :

همانطور که گفته شد موضوع اصلی این پایان نامه بسته پیشنهادی صندوق بین المللی پول راجع به پرداخت مالیات از سوی کشورهای عضو صندوق به آن است. بنابراین باید گفت این بسته پیشنهادی هرچند بطور موقت کارساز خواهد بود، ولی اول اینکه در دراز مدت با توجه به تغییر شرایط اقتصادی جهان و کشورهای عضو کارآمدی خود را از دست خواهد داد، دوم اینکه کشورهای عضو صندوق نیز هر کدام از یک اقتصاد مستقل و بسیار متفاوت با سایر اعضای صندوق برخوردار هستند و بنابراین بسته پیشنهادی لزوماً " برای همه مفید نخواهد بود. از طرف دیگر هنوز قواعد و قوانین خاصی بر این بسته حاکم نیست و لذا محدوده اعمال آن، نحوه اجرا، الزام پذیری و... مشخص نمی باشد. در نهایت اینکه نمیتوان اصل برابری را با اصل عدالت و انصاف در اجرای این بسته و پرداخت مالیات اعضاء توجیح کرد.

بسته پیشنهادی از سوی صندوق بین المللی پول از دیدگاه ایران نیز دارای نواقص و ابهاماتی از لحاظ قوانین مندرج و اجرای قوانین می باشد و لذا لازم است در خصوص آن تجدید نظر شود.

اهمیت موضوع و ضرورت انجام تحقیق

همانطور که گفته شد صندوق بین المللی پول یکی از سازمانهای بین المللی است که تصمیمات اتخاذ شده در آن بدون شک تاثیرات مستقیمی در اقتصاد سایر کشورها بویژه اعضای همان سازمان دارد.

از آنجا که ایران به عنوان یکی از اعضای صندوق بین المللی پول است، رعایت قوانین و مقررات این صندوق مورد توجه مسئولین کشوری می باشد، ولی از آنجا که هر کشور

شرایط اقتصادی و مشکلات خاص خود را دارد، باید در رابطه با کارآمدی این بسته و قابل اجرا بودن قوانین آن تحقیقات کاملی به اجرا در آید.

لذا این تحقیق از این جهت که به این مسئله مهم می پردازد برای مسئولین مالیاتی و برنامه ریزان نظامی اقتصادی کشور حایز اهمیت خواهد بود.

سابقه تحقیق

در مورد صندوق بین المللی پول منبع و ماخذ بسیار زیاد است اما با توجه به اینکه بسته پیشنهادی صندوق اخیرا مطرح شده است و عمر کوتاهی دارد متاسفانه هیچ پایان نامه، رساله و یا کتابی در این زمینه نگارش نشده است و اندک مطالبی در برخی مجلات و مقاله های منتشر شده توسط تعدادی معدود از نظریه پردازان اقتصاد بین-المللی همچون ویتو تانزی، کلیک و... است لذا اینجانب از نظر منابع تحقیق بسیار در مذیقه بودم.

روش تحقیق :

باید توجه داشت که قواعد و قوانین پایداری و مشخصی بر این بسته پیشنهادی حاکم نیست و در طول زمان و با توجه به شرایط اقتصادی و مالی هر یک از کشورهای عضو صندوق قابل تغییر میباشد. از طرفی این تحقیق به صورت مراجعه به منابع مهم مالی داخلی و بین المللی از جمله بانک جهانی، صندوق بین المللی پول، بانک مرکزی ایران، وزارت بازرگانی ایران و غیره به اجرا در می آید و اسناد و مدارک موجود در رابطه با دیدگاه های کشورهای در حال توسعه در این زمینه نیز استفاده خواهد شد. همچنین می توان گفت در این تحقیق از روش تلفیقی استفاده شده است. به عبارت دیگر در این پایان نامه از مطالعه نظری

مبتنی بر استنباط عقلی از پدیده موضوع پژوهش و مطالعه استقرایی آن در مرحله عمل و اثرگذاری بهره برده شده است.

تقسیم بندی مطالب :

این پایان نامه بطور خلاصه در دو بخش کلی شامل بخش اول- کلیات تحقیق (شکل گیری، ساختار و اهداف صندوق بین المللی پول و تاریخچه و زمینه مطرح شدن بسته پیشنهادی) و بخش دوم- مبانی نظری تحقیق (قواعد حاکم بر پرداخت مالیات کشورهای عضو باتوجه به بسته پیشنهادی و دیدگاه ایران در این زمینه) نگارش می شود. در پایان نیز به نتیجه گیری پرداخته و پیشنهاداتی جهت رفع نواقص بررسی شده مطرح می شود. شایان ذکر است با توجه به اینکه منابع و ماخذ این پایان نامه اندک و از سویی هدف نیز صرفا بررسی بسته پیشنهادی است لذا نیازی به طولانی کردن مطالب و حجیم کردن بدون دلیل پایان نامه نبود.

منابع و ماخذ تحقیق:

منابع و ماخذ در این پایان نامه شامل دو بخش کلی می باشند:

۱- منابع و ماخذ داخلی: شامل برخی فصلنامه ها و روزنامه ها و مجلات و سایتهای معتبر داخلی همچون سایت وزارت امور اقتصاد و دارائی، سازمان امور مالیاتی کشور و بانک مرکزی و مجلاتی همچون تعاون، حسابدار، و مجله دانش و پژوهش حسابداری، فصلنامه های مجلس و پژوهش، مالیات و توسعه و روزنامه دنیای اقتصاد است.

۲- منابع و ماخذ خارجی: این بخش بطور عمده از طریق سایتهای اینترنتی جمع آوری شده است. همانطور که گفته شد از برخی مقالات و اظهار نظرات کارشناسان اقتصاد بین المللی همچون ویتو تانزی، کلیک، و ریچارد برد که در برخی سایتهای معتبر مثل سایت صندوق بین

المللی پول مطرح شده استفاده شده است. باید متذکر شد که بدلیل فقر منابع در این زمینه، سعی شد که به بهترین وجه ممکن این پایان نامه شکل بگیرد.

در پایان متذکر می شوم که این اثر نیز همچون سایر آثار و نوشته های حقوقی بی عیب و نقص نیست، علی الخصوص که مباحث حقوقی از جمله مباحث نظری و استنباطی است و به همین دلیل از خوانندگان محترم پیشاپیش عذر می خواهم.

بخش اول

کلیات

فصل اول - کلیات صندوق بین المللی پول

مبحث اول - تاریخچه، تعریف و لزوم صندوق بین المللی پول

گفتار اول - تاریخچه

پس از خاتمه جنگ جهانی اول پول اکثر کشورها ارزش قبل از جنگ خود را از دست داد و حتی پول برخی از کشورها مانند آلمان فاقد ارزش گردید. مع الوصف در اثر کوشش کشورها و همکاری بین المللی از سال ۱۹۲۳ به بعد برای واحد پول غالب کشورها برابری ثابتی با طلا تعیین شد به طوری که در سال ۱۹۲۸ تقریباً همه کشورها دارای پول ثابت گردیدند و برای تطبیق جریانات اقتصادی و قابلیت انعطاف آن، سیستمی در جهان به نام استاندارد طلایی تبادل ارز^۱ برقرار گردید که به موجب این سیستم، پول بعضی از کشورها که برابری آن با طلا ثابت و معلوم بود پشتوانه پول بعضی از کشورها قرار گرفت و به ارزش پول کشور دیگر وابستگی داشت. اما به زودی معایب این سیستم آشکار شد چرا که سیستم مزبور عملاً با مشکلاتی مواجه گردید. مثلاً لیره انگلیسی یکی از پولهایی بود که پشتوانه بسیاری از پولهایی دیگر گردیده بود و ذخیره پولی عده زیادی از کشورها به شکل لیره در لندن نگهداری می شد و کشور انگلستان از این بابت مبالغ هنگفتی به یک عده از کشورها مقروض و نیز در مقابل از کشورهای دیگر بستانکار بود. اما به زودی این سیستم پولی با مشکلاتی مواجه گشت. از جمله کشورهای آلمان و اتریش و مجارستان از پرداخت بدهی هایی که به کشور انگلستان داشتند خوداری کردند و کشور فرانسه نیز که وضع پولی اش پس از تثبیت برابری آن با طلا محکم شده بود اعلام داشت که در مقابل مطالبات خود فقط طلا قبول می کند و بالاخره سقوط

---

^۱ - Exchange Gold Standard